

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ / INSTITUT SOCIOLOGICKÝCH STUDIÍ**

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE V OBORU/PROGRAMU POLITOLOGIE A VEŘEJNÁ POLITIKA

Název bakalářské práce: Vzdělávání romských dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí na východním Slovensku

Jméno a příjmení bakalantky: Alžběta Hynková

Typ posudku: Posudek vedoucí

Jméno, příjmení a akademické tituly autorky posudku: PhDr. Marie Jelínková, Ph.D.

Pracoviště autorky posudku: Katedra veřejné a sociální politiky, ISS, FSV UK

Hodnocení formální stránky práce

Dosáhla práce minimální požadovaného rozsahu (30 normostran / 54.000 znaků s mezerami)?

Ano.

Strukturace práce – hodnocení: B/C

Práce je přehledně strukturovaná a lze se v ní dobře orientovat. Svou strukturou vhodně umožňuje zodpovědět kladené otázky i přiblížit potřebná teoretická a další ukotvení. Občas však obsahuje pasáže, jejichž vztah k výzkumným otázkám není úplně jasný.

Stylistika a formální zpracování (citace, grafická úprava atd.) – hodnocení: B

Stylistika práce je na odpovídající úrovni. Zde je třeba zdůraznit, že studentka na stylistice práce opravdu hodně pracovala a nebyla to pro ni snadná oblast. Udělené hodnocení tak do velké míry reflektuje progres, který studentka udělala.

Odborná jazyková úroveň práce hodnocení: B

Jazyk práce je srozumitelný a na relativně dobré úrovni, autorka během psaní práce udělala v oblasti jazykového vyjadřování skutečně úctyhodný pokrok.

Zpracování bibliografie, dodržení citační normy a úroveň odkazování v textu – hodnocení B

Zpracování bibliografie, dodržení citační normy a úroveň odkazování v textu je na potřebné úrovni s občasnými chybami. Zejména u opětovných citací občas chybí rok, ale jinak se snaží autorka dodržovat stejnou citační normu v celé práci. Seznam literatury se jeví jako odpovídající.

Úroveň zpracování tabulek, grafů, map a jiných grafických prvků – *hodnocení B*

- Práce obsahuje minimum grafických prvků, tabulky jsou zejména v příloze a až na drobnosti jsou v pořádku. Autorka ale mohla přiložit i nějaké terénní fotografie, které by bývaly mohly přiblížit právě tu nejzajímavější část práce. Škoda, že to autorka alespoň ve skromném počtu neudělala.

Vhodnost a zpracování příloh (jsou-li jaké) – *hodnocení A*

Výběr příloh hodnotím velmi kladně, neb umožňují dobře dokumentovat autorčin výzkumný postup i to, jaká vlastní data měla k dispozici.

Celkové hodnocení formální stránky práce – *hodnocení B*

Hodnocení odborného charakteru práce

Stanovení výzkumných otázek/cílů a jejich zodpovězení – hodnocení D

Práce má jasně stanovený cíl a výzkumnou otázku a jasně na tyto odpovídá. Problémem práce je, že v ní jako-by zůstaly nedostatečně zúžené cíle práce. Cíle práce jsou sice skrze výzkumné otázky zúženy, ale zůstávají, na to že se jedná o bakalářskou práci, značně ambiciózní. Lze říci, že práce odpovídá velmi dobře na výzkumné otázky, které se týkají sledovaného případu tj. oblasti Šarišských Bohdanovců na východním Slovensku, ale cíle práce, které aspirují na zobecnění limitů a faktorů ovlivňujících studijní výsledky slovenských Romů, jsou zodpovězeny pouze dílčím způsobem.

Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů – hodnocení B

Autorka vhodně zvolila teoretický přístup, respektive teoretické přístupy. Aplikace těchto přístupů je poměrně těžká a v práci se daří pouze částečně, respektive v závěrečné diskuzi spíše méně. To je ale „doháněno“ pohybem autorky v terénu, v rámci kterého si všímá i praktických dopadů aplikovaných konceptů, příkladem budiž koncept segregace a horší geografická dostupnost škol atp.

Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod – hodnocení C

Autorka dobře zvolila výzkumné metody a věřím, že jí i kratší pobyt v osadě na Slovensku výzkumně obohatil. Určitý prostor pro růst vidím ve způsobech

interpretace získaných dat a práce s nimi. Interpretace dat je často vnímána skrze poznatky s rozhovory s psycholožkou, jejíž perspektiva je pro tuto bakalářskou práci, zdá se, zcela klíčová, což ostatně práce i otevřeně deklaruje. Práci by proto prospělo nebát se blíže a více pracovat s poznatky získanými přímo v terénu a případně i upozorňovat na synergie a diskrepance informací získaných skrze různé způsoby sběru dat. Jedním dechem ale dodávám, že na straně druhé je nutné ocenit zápal, se kterým se studentka do problematiky vrhla a že vůbec terénní výzkum v rámci bakalářského studia realizovala.

Využití literatury a dat – hodnocení B

Autorka používá odborné informační zdroje a poměrně dobře s nimi pracuje. Rovněž prokázala schopnost zasadit výzkum do stavu poznání ohledně Slovenska a studovaného tématu (přístup romských žáků ke vzdělávání).

Věcná správnost a přesvědčivost argumentace – hodnocení C

Práce je v zásadě věcně správná i přesvědčivá, o argumentační hloubce lze diskutovat, přesto ji považuji za v zásadě dobře zvládnutou.

Struktura práce, využitá data a metody odráží systematickou snahu o řešení výzkumného cíle/otázky – *hodnocení B*.

Není pochyb o tom, že práce je odrazem systematické snahy o hledání odpovědí na výzkumné otázky (a o něco méně pak na příliš široké výzkumné cíle). Práce je krásným příkladem toho, kde si studentka zvolila ambiciózní výzkumný cíl, který následně trochu zúžila a naučila se jak řadu výzkumných metod, tak to, že na strukturální problémy se jen těžko hledají jednoduchá řešení.

Celkové hodnocení odborného charakteru práce – hodnocení B

Věcný přínos práce a její přidaná hodnota;

Přestože se práce na základě uvedeného hodnocení jeví jako poměrně bezproblémová, nejedná se o úplně snadno hodnotitelnou práci. Pozitivní hodnocení vedoucí práce totiž do velké míry reflektuje velký posun, který studentka v průběhu práce udělala, její píli, reflexi připomínek i ochotu vydat se do terénu. Vznik práce nebyl úplně banální, a to zejména z pohledu definování cílů a způsobu jejich naplnění. Nakonec se autorce podařilo fokus výzkumu vyprofilovat a vytyčené cíle naplnit. Výběr toho, co zahrnou a co ne, pro ni nebyl snadný, což je ale u velkých témat, mezi které vzdělávaná slovenských Romů patří, běžný

problém. V práci tak trochu zůstaly náznaky větších aspirací i tenze mezi tím, jaké poznání je lokální a jaké poznání naopak odráží systémové věci.

Vyjádření autorky posudku o seznámení s výsledkem antiplagiátorské kontroly:

Kontrola originality textu

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: I přes shodu 22 % bez problémů, větší shoda je dána vyšším počtem zdrojů a způsobem jejich citace.

Celkové hodnocení

Z výše uvedených důvodů **doporučuji** práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou **B**.

Otázky k obhajobě:

Uveďte prosím otázky, ke kterým by se měl autor práce vyjádřit v průběhu obhajoby:

- 1) Považujete studovaný případ Šarišských Bohdanovců za typický příklad obce na východním Slovensku? Nebo ne? Odpověď prosím odůvodněte.
- 2) V závěru práce uvádíte, že „slovenský systém se posouvá“, můžete prosím přiblížit v čem tento (zřejmě pozitivní) posun spatřujete?

Návrh tří otázek k části státní závěrečné zkoušky Metodologie výzkumu politologie a veřejné politiky:

1. Kvalitativní výzkum – sběr dat, analýza dat, interpretace

Přiblížte blížeji téma sběru kvalitativních dat u hůře dostupných populací. Co pomáhá vstupu do komunity? Dále pak reflektujte, jak se v průběhu výzkumu dařilo či nedařilo navazovat výzkumné rozhovory v terénu.

2. Etické aspekty výzkumu a jejich zakotvení.

Kde spatřujete citlivé oblasti realizovaného kvalitativního výzkumu? Jakým dilematům mohou výzkumníci a výzkumnice při terénním výzkumu například čelit? Zažila jste nějakou takovou zkušenost?

3. Komparativní výzkum – jeho možnosti v oblasti politické vědy

Česko a Slovensko jsou vzhledem ke společné historii a následnému oddělenému vývoji často porovnávané státy. Existují nějaké výzkumy porovnáující přístup Česka a Slovenska ke vzdělávání romských dětí? V čem je takovéto porovnání přínosné a kde naopak může být ošidné?

Datum: 22.5.2023

Podpis:

